

(1/85) NUMARALI SEFERBERLİK KANUNU LÂYİHASI VE MÜDAFAAİ MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATASI

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekkâlet
Muamelât Müdiriyeti
Adet : 6/173

9 Kânunusani 1928

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Cumhuriyet Ordusunun Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerinin seferberliği hakkında Müdafaaî Millîye Vekâleti Celilesince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 28 Kânunuevvel 1927 tarihli içtimainda tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip olunan kanun lâ-yihasıyla esbabı mucibe mazbatasının musaddak sureti lefen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin işarına müsaa-de buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı Mucibe Lâyihası

Asrı hazır muharebatı yalnız harp mıntıkalarına inhisar etmemekte ve bütün vatan aksamını da dairei şümülüne almış bulunmaktadır. Bu itibarla bugünün seferberliği de yalnız ordu ve donanmanın seferberliğinden ibaret olmayıp bütün teşkilâtı devlet ve efradı milleti de yakından alâkadar edecek derecede ehemmiyet ve şümül iktisap eylemiştir. Bu lüzum ve ihtiyaç tesiriyle gerek ordu ve donanmanın ve gerek milletin sefere ihzarı noktai nazarından yapılması icap eden hususat «Cumhuriyet ordusunun seferberliği» ve «Millî seferberlik» talimatnameleriyle tespit edilmiş ve bunlardan başka seferberlik hakkındaki kavaidi umumiye ile her iki talimatın mahiyetini irae ve tezyit eden bu kanunun da vücuduna ihtiyaç görülmüştür.

Mezkûr talimatlardan; Cumhuriyet ordusunun seferberliği hakkındaki talimat münhasıran ordu ve donanmanın seferberliğinden bahs etmekte ve millî seferberlik talimatı da her vekâletin kendi dairei vekâletine mevdu vazâiften sefere ne suretle hazırlanması lâzım geldiğini sarahaten tespit ve izah eylemektedir. Bu suretle ordu ve milletin harbin muvaffakiyetine ve zaferin istihsaline matuf tedabir ve icraatta müttehiden çalışması imkânı elde edilmiş ve bugünün ihtiyaçları tahtı temine alınmış bulunmaktadır. Binaenaleyh maruz kanunun bir an evvel iktisabı kanuniyet etmesine ihtiyaç görüldüğü maruzdur efendim.

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Müdafaaî Millîye Encümeni
20 Karar Numarası
Müdafaaî Millîye Encümeni Mazbatas
Riyaseti Celileye

8.2.1928

Müdafaaî Millîye Vekâletince tanzim edilip Başvekkâleti Celilenin 9 . 1 . 1928 tarih ve (6/173) numaralı tezkeresiyle encümenimize havale buyurulan Seferberlik Kanunu lâyihası ve esbabı mucibesi Müdafaaî Millîye Vekili Mustafa Abdülhalik Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Seferberlik gibi bütün devlet ve milleti alâkadar eden mühim bir hadisenin tarzı ilân ve şekli cereyanını bir kanunu mahsusla raptetmek lüzum ve zarureti aşikârdır. Asrı hazır harpleri bir memleketin bütün hayatı kuvvetlerinin müttehiden hareket ve faaliyete geçmesini istilzam ettiğinden bugünün seferberliği de bilcümle teşkilâtı devlet ve umum efradı milleti yakından alâkadar eden pek mühim ve şümüllü bir keyfiyettir. Bu sebeple bir taraftan Cumhuriyet ordusunun Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri aksam ve teşkilâtındaki istihzarat yapılırken diğer taraftan tekmil hazar müddetince ve seferin de devamı esnasında her vekâletin kendi dairei vekâletine mevdu vazâif meyanında sefere ne suretle hazırlanmak lâzım geldiğini sarahaten ifade ederek Hükümetin teşkilât ve şuabatının sefer için ne yolda çalışacağını tayin ve tanzim etmek lâzımdır.

Bu işlerin daha vakti hazardan esaslı bir kanuna matuf talimatnamelere istinat ettirilmesi maksadı temin edebilir.

Encümenimiz Seferberlik Kanunu lâyihasının birinci maddesinin fıkraî ulasındaki (İcra Vekilleri Heyetince seferberlik icrasına karar verilebilir).

Cümlesinde seferberlik kararı itasına salahiyattar makamın taayyününde mahsus olan iltibası izale ve mahiyetini katfileştirmek üzere (Seferberlik icrasına İcra Vekilleri Heyeti karar verebilir.)

İbaresini daha muvafık bulmuş ve maddei mezkûrenin fıkaratı sairesinin aynen ipkasına ikinci ve üçüncü maddeleri dahi muvafık görerek aynen kabülüne ve bâlâda maruz talimatnamelerin seferberliğe taalluku hasebiyle kanunu mahsusuna tevfikân Âli Şûrayı Askerinin de mütalaasına arz edilecekleri tabii olmakla beraber encümenimizin ekseriyeti, ma-

hiyeti askeriyesini tavzih maksadiyle dördüncü madde-
nin nihayetine :

(İşbu talimatnameler Erkânı Harbiyei Umumiye Riyasetinin inzımanı mütaalaasıyla İcra Vekilleri Heyetince tanzim olunur.)

Cümlesinin ilâvesine lüzum görmüştür. Aynı madde-
deki Hükümetin teklifinde münderiç bulunan (mil-
let) kelimesi, maksut ihzaratın Hükümet devairi aide-
sine taalluku mütaalaasıyla ve Vekil Beyin de muva-
fakatiyle tayyedilmiştir.

Beşinci ve altıncı maddelerin aynen kabulüne müte-
tefikan karar verilmiştir. Arz olunur.

Reis	Mazbata Muharriri
Kütahya	İstanbul
Birinci madde hakkında He- yeti Umumiyyeye arz olunacak mütalaam vardır	İhsan
Recep	
Kâtip	Aza
Erzincan	Erzincan
Abdülhak	Aziz Sami Bey mezundur
Aza	Aza
Eskişehir	Bursa
İsmail Besim Paşa	Esat
İnisi imzada bulunmamıştır	
Aza	Aza
Bilecik	Bitlis
İbrahim	Muhittin Nami
Aza	Aza
Gümüşhane	Bolu
Şevket Bey	Cemil Bey
mezundur	mezundur

Hükümetin Teklifi

Seferberlik Kanun Lâihası

Birinci Madde — Bir harp ihtimali olduğu veya memleketin dahilî vaziyetince lüzum görüldüğü halde Erkânı Harbiyei Umumiye Riyasetinin mütaalaasının inzımanı veya teklifiyle İcra Vekilleri Heyetince seferberlik icrasına karar verilebilir.

İşbu karar Reiscumhurun tasdikini müteakip mevkii tatbika konur.

Seferberliğin birinci günü işbu kararın tasdiki ta-
rihini takip eden günün başından yani gece yarısın-
dan başlar ve bu tarih seferberlik ilânnamesinde ayrı-
ca zikir olunur.

İkinci Madde — Seferberlik Başkumandanlığın veya Erkânı Harbiyei Umumiye Riyasetinin muvafa-
kat veya teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin ka-
rarı ve Reiscumhurun tasdiki ile ilga olunur ve ilga

kararının tasdik edildiği günün nihayetini teşkil eden gece yarısında hitam bulur.

Üçüncü Madde — Seferberlik icaba göre umumî veya kısmî olur.

Dördüncü Madde — Seferberliğe ait ihzarat tek-
mil hazar müddetince ve seferin de devamı esnasın-
da birincisi millet ve Hükümet teşkilât ve şubatında, ikincisi salifüzzıkr teşkilât ve şubatındaki istihzarata muvazaten Cumhuriyet ordusu «Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri» aksam ve teşkilâtında olmak üzere iki sa-
hada cereyan eder. Bunlardan birincisi millî seferber-
lik talimatnamesine ve ikincisi Cumhuriyet ordusu-
nun «Kara, Deniz, Hava Kuvvetlerinin» seferberliğine dair talimatnameye tevfikan icra olunur.

Beşinci Madde — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

Altıncı Madde — Bu kanunun ahkâmının icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

28 Kânunuevvel 1927

Başvekil	Adliye Vekili
İsmet	Mahmut Esat
Müdafaai Milliye Vekili	Bahriye Vekâleti Vekili
Mustafa Abdülhalik	Mustafa Abdülhalik
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili
Şükrü Kaya	Doktor Tefik Rüştü
Maliye Vekâleti Vekili	Maarif Vekili
İsmet	Mustafa Necati
Nafta Vekili	Ziraat Vekili
Behiç	Mustafa Rahmi
Ticaret Vekâleti Vekili	Sihhiye ve Muaveneti
Mustafa Rahmi	İçtimaiye
	Vekili
	Doktor Refik

Müdafaai Milliye Encümeninin Tadili

Seferberlik Kanunu Lâihası

Birinci Madde — Bir harp ihtimali olduğu veya memleketin dahilî vaziyetince lüzum görüldüğü halde Erkânı Harbiyei Umumiye Riyasetinin mütaalaasının inzımanı veya teklifiyle seferberlik icrasına İcra Vekilleri Heyeti karar verebilir.

İşbu karar Reiscumhurun tasdikini müteakip mevkii tatbika konur.

Seferberliğin birinci günü işbu kararın tasdiki ta-
rihini takip eden günün başından yani gece yarısın-

dan başlar ve bu tarih seferberlik ilânnamesinde ayrıca zikr olunur,

İkinci Madde — Aynen.

Üçüncü Madde — Aynen.

Dördüncü Madde — Seferberliğe ait ihzarat tekmil hazar müddetince ve seferin de devamı esnasında birincisi Hükümet teşkilât ve şubatında, ikincisi salıfüz-zikir teşkilât ve şubattaki ihzarata muvazaten Cumhuriyet ordusu «Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri» aksam ve teşkilâtında olmak üzere iki sahada cereyan eder,

Bunlardan birincisi «Millî Seferberlik Talimatnamesi» ve ikincisi «Cumhuriyet Ordusunun Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerinin seferberliğine dair Talimatname»'ye tevfikan icra olunur.

İşbu talimatnameler Erkânı Harbiyei Umumiye Riyasetinin inzimamı mütalaasıyle İcra Vekilleri Heyetince tanzim olunur.

Beşinci Madde — Aynen.

Altıncı Madde — Aynen.

